

Izmene Zakona su uspostavile mogućnost za donošenje neophodnih minimalnih kriterijuma za izbor u zvanja nastavnika. Konferencija univerziteta Srbije i Konferencija akademija strukovnih studija će u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona predložiti Nacionalnom savetu minimalne uslove za izbor u zvanja nastavnika, a Nacionalni savet će u roku od tri meseca od dana dobijanja predloga utvrditi minimalne uslove za izbor u zvanja nastavnika. Time bi mogla da bude prekinuta dugogodišnja praksa netransparentnog napredovanja u karijeri, ali i slučajevi da nastavnici u istim zvanjima imaju različite kvalifikacije ili da se u zvanje redovnog profesora biraju ljudi bez ijednog objavljenog naučnog rada. Izvesno je da će ovaj posao sačekati novi saziv Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje, jer postojećem mandat ističe krajem godine, a članovi KONUS – Konferencije univerziteta Srbije (čine ga predstavnici svih državnih i privatnih univerziteta) nisu ni blizu kompromisa šta bi trebalo da budu ključni parametri prilikom izbora u nastavnička zvanja. Prema navodima dostupnim u medijima na državnom Beogradskom univerzitetu polovina redovnih profesora nema objavljen ni jedan naučni rad.

Novi saziv Nacionalnog saveta trebalo bi da bude izbran do kraja ove ili početkom sledeće godine. Savet ima veoma značajnu ulogu jer propisuje standarde i kontroliše kvalitet državnih i privatnih visokoškolskih ustanova u Srbiji. Osim toga, to telo predlaže nadležnom ministarstvu politiku visokog obrazovanja. Ipak na spi-sku kandidata za nove članove Saveta nalaze se stručnjaci problematičnih biografi-ja, a neki ne ispunjavaju zakonom propisane uslove za članstvo.

Izmene Zakona predviđaju mere koje su usmerene na poboljšanje doktorskih studija, tako najmanje jedan recenzent na doktorskim studijama mora da bude sa strane visokoškolske ustanove (čl. 3). Uvedena je obaveza za univerzitete, kako državne tako i privatne, da uvedu javno pristupačne digitalne repozitorijume doktorskih disertacija. Takođe, repozitorijume će imati i Ministarstvo prosvete (čl. 8).

Ova odredba u velikoj meri može da doprinese poboljšanju naučnih radova u Srbiji kao i razmeni znanja. Do sada su se doktorske disertacije u Srbiji čuvala u biblioteci fakulteta na kojem su odbranjene i u Univerzitetској biblioteci. Na taj način su javnosti bile dostupne samo dve kopije, i to samo članovima biblioteka, tokom radnog vremena. Iz tog razloga većina tih disertacija koristila se retko a rezultati istraživanja nisu bili dostupni na adekvatan način. Ova mera mogla bi da doprinese i tome da se kvalitet doktorskih disertacija, koja su nažalost u velikom broju slučajeva pod znakom pitanja, unapredi jer će svako ko je zainteresovan brže i efikasnije moći da dođe do njih.

Agencija za borbu protiv korupcije ukazuje u svom mišljenju o proceni rizika korupcije u odredbama Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju da Nacrtom zakona nisu menjane odredbe koje se odnose na postupak akreditacije i rad Komisije za akreditaciju i proveru kvaliteta. Smatraju da postupak akreditovanja i naknadne kontrole ispunjenosti uslova za rad visokoškolskih ustanova treba da budu regulisani tako da budu zasnovani na jasnim, objektivnim, transparentnim i unapred utvrđenim kriterijumima. S druge strane, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog